

[Fuglsang.]

har mest brug for støtte og hensynet fra lovgivningsmagts side. Netop disse tal giver vel også den rette baggrund for en bedømmelse af de to lovforslags reelle indhold.

Det drejer sig for det første om en kornordning, og her er det jo ganske klart, at enhver kunstig forhøjelse af kornprisen er til gavn for dem, der sælger korn, medens den derimod betyder en byrde for alle dem, der køber korn og kornprodukter, hvad enten disse er beregnet til dyreføde eller til menneskeføde.

Hvad denne side af sagen angår, var det ifølge statistisk departement i 1951-52 sådan — jeg har ikke nyere tal — at 26 000 ejendomme, d. v. s. en ottendedel af alle ejendomme, havde salgsoverskud af korn og kraftfoder svarende til i alt 2¼ mill. tdr. Af disse faldt ca. 2 mill. tdr. på de 4 000 største brug, dem over 60 ha. Over for disse sælgende ejendomme stod der 180 000 ejendomme, som købte i alt 2,7 mill. tdr., deraf langt den største del små ejendomme med under 10 ha.

Uanset hvordan tallene ligger i dag, er tendensen klar. Hver eneste kroners kunstig stigning eller kunstig opretholdelse af kornprisen betyder, at meget store beløb flyttes fra de smås over i de stores lommer eller, for at bruge Hørups ord, over til en mindretallig overklasse fra de små, som har mindst at stå imod med. Et tilsvarende forlig i 1934, hvor husmandslederne ligeledes gik med til en kunstig kornpris, kom i løbet af 1930'erne til at koste husmændene 250 mill. kr.

Jeg har set en tilsvarende foreløbig beregning af, hvad de forskellige brugsstørrelses indtægter ville være, hvis man går ud fra sidste års produktion, med samme forbrug af produktionsmidler og arbejdskraft, men med de nugældende lønninger og skatter og med de kornpriser, som er tænkt garanteret gennem forliget. Efter dette skulle husmændenes gennemsnitsindtægt blive 6 700 kr., et yderst beskedent beløb, når man tænker på, at netop de små kommer til at bære deres del af de prisstigninger, som følger med, og at netop de små ikke just hører til dem, der har den billigste gæld. Gårdenes indtægt skulle efter samme beregning blive 9 000 kr., medens de største

gårde stadig væk ville nå en indtægt på 23 100 kr.; men for deres vedkommende er der en mulighed for at imødegå indtægtsnedgangen ved yderligere begrænsning af arbejdskraften. Det er jo for øvrigt for dem ingen ny metode.

Det kan i denne forbindelse vel nok være nyttigt at kaste et blik på den baggrund for lovforslagene, som udgøres af landarbejderne og deres overenskomster. Man har på dette område i årevis hørt den samme sang om de høje arbejderlønninger, som skulle udgøre en af de mest tyngende omkostninger for landbruget. I virkeligheden ser det sådan ud, at ganske vist er landarbejderlønningerne nominelt steget, men dette er mere end opvejet ved tilbagegangen i landbrugets arbejdskraft. Således er fra 1953 til 1956 landbrugets samlede lønudgift gået ned fra 1 091 mill. kr. til 1 066 mill. kr., altså med 25 mill. kr. — Der har også lydt beklagelser over arbejdsledsforkortelsen, men denne må dog ses på baggrund af, at landbruget er den gren af dansk erhvervsliv, som har kunnet notere den højeste produktivitetsstigning. I den samme periode, altså fra 1953 til 1956, hvor altså landbrugets samlede lønudgifter er faldet, steg dets nettoindkomst med 240 mill. kr. På denne baggrund og i betragtning af kornsalgets betydning for de største brug tør det vist siges, at de både har forstået og været i stand til at presse citronen, når det gælder om at skaffe sig kompensation.

For mig og for øvrigt også for andre af de ærede ordførere har det spørgsmål rejst sig, hvordan man beregner en rimelig kornpris, en kornpris, som er rimelig nedad af hensyn til producenterne, og som har en rimelig grænse opad af hensyn til køberne. Man har i lovforslaget, vel nok som en slags indrømmelse til husmændene, foreslået afgiften reguleret i en vis takt, svarende til baconpriserne; man har altså søgt at tilstræbe en vis balance mellem pris og omkostningsniveau. Noget sådant har man derimod ikke gjort, da man fastsatte kornpriserne. Går man ud fra Landøkonomisk Driftsbureaus beregninger, var produktionsprisen pr. kilo korn i 1955-56 — når udgifter til udsæd, gødning, legemligt arbejde, hestekraft, traktor- og maskinleje, andet inventar, el-kraft, bindegarn m. m. var betalt — 23,2 øre.